

Den store afnassificering

Foto: Robin Skjoldborg

ANMELDELSE / 24.08.23

Det er meningen, at man skal flytte hjemmefra og blive til noget, men det er Bertil i Simon Holm Pedersens nye roman 'Dødsmoden' heldigvis fløjtende ligeglad med.

Alexander Rich Henningsen

Del artikel: [f](#) [t](#)

»Jeg vil gerne være førtidspensionist.«

Sådan siger Bertil, jegfortælleren i Simon Holm Pedersens antiudviklingsudviklingsroman *Dødsmoden*, i en samtale med sin far. Bertil er snart midaldrende og bor stadig derhjemme. Han vil ingenting, kun dø, men på en latterlig, urealistisk måde, nemlig ved at sprænge sig selv i luften med krysantembomber i sine forældres hønsehus. Alt i Bertils liv er præget af hans egne dårlige valg, selv døden. Forældrene er trætte af ham. Han skal have sin egen lejlighed, synes de, han skal da have et job, en hylde at lande på. Han skal, som

moren bemærker, afnassificeres, så han ikke bare bor gratis derhjemme og går rundt på dagpenge i en alder af snart fyrre. Men Bertil har ikke planer om at blive en mindre belastning for sine omgivelser. Han fjoller ufortrødent videre.

Det er ikke så meget derfor, Bertil er en svær karakter at holde af (selvom det da for en protestantisk præget dansk velfærdsstats-læser kan være svært at hylde nogen, der kører så skruppelløst på frihjul). Han er snarere svær at holde af, fordi han ikke rigtig har nogen selvindsigt. Han udviser foragt for alt omkring sig, har ingen respekt for hverken småborgerlige konventioner, andre folks penge (fx forældrenes) eller andre folk i det hele taget. Han er godt i gang med at dum-lalle livet væk, imens han på en nærmest nihilistisk måde vrænge-griner ad alt, og han ved det godt, han gør det med helt åbne øjne. Han er lidt som en gemytlig dansk udgave af en Ottessa Mosfegh-hovedperson: vrissen, men i en mindre hård, amerikansk tone, snarere en mildt latterlig, dansk tone. En Ottessa Mosfegh-karakter, omskrevet af en kortvarigt genopstanden Dirch Passer, måske. Han har det dårligt på en sjov måde. For eksempel når han går en melankolsk tur langs stranden og drømmer sig tilbage til en tid fra før der fandtes mennesker:

»Hvis jeg hang sammen, var det i ren trods. Jeg havde en meget klar fornemmelse af at være forkert, men ikke mere forkert end alle andre, der var i live på en klippeplanet, som vi og vores amøbeforfædre havde ødelagt. Jeg tog en sten op, vistnok granit, og hviskede: "Undskyld, at vi vandsirede dig med mikrofossiler, undskyld, at vi nedbrød dig med rødder og muld."«

Bertil synes særligt dårligt om børn og gamle mennesker. Det er uforsvarligt at have de gamle til at gå så rige og velfærdsmætte omkring, synes han. Han fantaserer på hyggebasis om at udslette de gamle efter en revolution. Så selvfølgelig bliver han efter et besøg på jobcenteret sendt i aktivering som besøgsven for den benamputerede olding Judith. Judith er om muligt endnu mere misantropisk end Bertil. Hun møder sit nye bekendtskab med ord som disse: »Du skal ikke føle dig forpligtet til at være til gene for mig. Det er generelt godt at lade sine medmennesker være, hvis man kan styre sig.«

“ **Han vil ingenting, kun dø, men på en latterlig, urealistisk måde, nemlig ved at sprænge sig selv i luften med krysantembomber i sine forældres hønsehus**

Ponten er, vistnok, at i mødet med Judith lærer Bertil noget om eksistensen, trods alt. Men det er ikke det vigtige. Det vigtige er, at Holm Pedersens prosa er så appellerende. Egentlig kan det virke lidt mærkeligt. Teksten er løs i kødet, lidt forhastet i det, fremstår indimellem uredigeret tankestrømmende. Der kan være noget dilettantisk over dialogen:

»-Det er Bertil, annoncerede jeg, og jeg hørte hende mumle: -Hvem er det? -Det er din besøgsven under protest, sagde jeg. Hun var mindre senil, da jeg kom ind i stuen, og spurgte mig, hvem jeg havde røvet siden sidst. -Gamle damer, sagde jeg, der er meget sødere end dig. Hun havde aldrig oplevet, at det var en fordel at være sød, forklarede hun, det betød, at folk skaltede og valtede med en, og lige pludselig var det dem og ikke en selv, der var formuende. -Jeg har ikke noget i madrassen, du kan godt spare på kræfterne, lille forbryderspire. -Jeg er ikke en plante. -Men du er en forbryder, sagde hun selvtilfreds.«

Det er dårligt, men dårligt på en charmerende revy-sketch-agtig måde, og dermed jo selvfølgelig også en form for godt. Det rammer en helt særlig Holm Pedersensk tone. I en tid hvor mange nye skønlitterære bøger har det med at være lidt selvhøjtidelige, er det befriende. Det behøver ikke altid være så fint og højt på strå. Nogle gange må en forfatter gerne bide hovedet af alle stivstikkeragtige skriveråd, følge sine fjollede ideer og slå gækken løs. Dét gør Simon Holm Pedersen, og et trefoldigt leve og tak for det.

Del artikel: [f](#) [t](#)

ANNOUNCE

Mest læste

SAMFUND — FEATURE

Tak til giften

I en tid hvor kunststøtten udhules og økonomiske interesser presser kunstnerne ud af deres værksteder, er sidste udvej for mange kunstnere at indgå i uheldige alliancer med virksomheder, der vil...
